

Wstęp

Czwarty numer *Rocznika Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, przygotowywanego przez pracowników Instytutu Bezpieczeństwa i Spraw Międzynarodowych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, wydawany jest w okresie szczególnym. Mijający rok był czasem istotnych przeobrażeń sfery bezpieczeństwa międzynarodowego i narodowego, a jednocześnie rokiem ważnym dla jego wydawców. W sferze polityki międzynarodowej, bez wątpienia najważniejszym wydarzeniem było ogłoszenie przez prezydenta Baracka Obamę nowej wizji amerykańskiej aktywności międzynarodowej. W pierwszej połowie 2009 roku cechą prowadzonej przez niego polityki był „anty-Bushyzm”, a jedną z konsekwencji definitywne pożegnanie się z projektem Tarczy Antyrakietowej. Tym samym legło w gruzach irracjonalne marzenie, części polskiej klasy politycznej, o strategicznej roli Najjaśniejszej Rzeczypospolitej w amerykańskiej polityce. Jednak w drugiej połowie 2009 roku, już jako laureat Pokojowej Nagrody Nobla, musiał on na nowo określić formułę militarnego zaangażowania się Stanów Zjednoczonych w stabilizowanie globalnego ładu międzynarodowego. Ocenę roli siły militarnej we współczesnym świecie, w niniejszym numerze dokonuje Jarosław Gryz, a rolę polskich sił zbrojnych przedstawia Jerzy Kajetanowicz.

Za najpoważniejsze wyzwania w sferze bezpieczeństwa międzynarodowego AD 2009/2010 uznajemy: kwestię afgańską, restytucję piractwa jako zagrożenia bezpieczeństwa, rosyjską wizję oddziaływania wobec „bliskiej zagranicy”, którą symbolizuje konflikt z Gruzją oraz dynamiczny rozwój irańskiego programu jądrowego. Problemy te poruszają Piotr Mickiewicz, Marcin Bielewicz i Krzysztof Kubiak. Powyższe wyzwania są ściśle związane z najważniejszym problemem, w obliczu którego stanęła Wspólnota Transatlantycka. Jest nią kwestia niezbędnej modyfikacji Koncepcji Strategicznej Sojuszu Północnoatlantyckiego oraz europejskie przeobrażenia związane z wejściem w życie Traktatu z Lizbony. Jednak w dyskusjach nad rolą Paktu (toczących się w pewnym okresie równoległe z batalią o stanowisko Sekretarza Generalnego NATO) niechętnie uwzględniano – oczywisty wydawać by się mogło fakt – niedostosowania przewidywanych form aktywności międzynarodowej do obecnych i perspektywicznych możliwości jego skutecznego oddziaływania. Spora część debat nad przyszłością Paktu Północnoatlantyckiego toczyła się w Polsce. Niestety, trudno oprzeć się wrażeniu, iż dla resortów spraw zagranicznych i obrony narodowej ważniejszym zadaniem było uznanie Warszawy i Krakowa za centralne miejsce dysput, które miały doprowadzić do szybkiej akceptacji przez państwa członkowskie, przygotowanych w Brukseli i Mons założeń nowej Koncepcji Strategicznej. Tymczasem politycznym celem raczej być powinno maksymalne skorelowanie jej zapisów z narodowymi celami strategicznymi. Piszą o tym Artur Gruszcak, Filip Tereszkievicz, Jerzy Gryz. Do problemu tego odnosi się pośrednio także Partycja Sokołowska. Pozostałe teksty, szczególnie zawarte w dziale Debiuty Naukowe mają charakter przyczynkowy.

W wymiarze wewnętrznym istotnym wydarzeniem była praktyczna likwidacja armii poborowej. Pomimo wielu obaw proces ten udało się zakończyć w zasadzie bezproblemowo.

Jednak likwidacja poboru nie rozwiązała problemów, zgłaszanych między innymi w trakcie seminarium organizowanego przez MON i BBN w Warszawie. Doceniając umiejętne przekształcenie polskiej armii w formację zawodową podkreślić jednak należy, że zakończenie tego procesu wymaga jeszcze sporego wysiłku i dokonania znaczących przeobrażeń.

Dynamika wydarzeń roku 2009 nie ominęła także grona osób zaangażowanych w przygotowanie kolejnych numerów *Rocznika Bezpieczeństwa Międzynarodowego*. Z przyjemnością donosimy, że rok ten przyniósł i nam kilka miłych niespodzianek. Najważniejszą jest fakt, że po wydaniu trzech numerów nasze wydawnictwo zostało włączone do Listy Czasopism Punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, otrzymując w tym rankingu 4 punkty parametryczne. Wydarzenie to determinowało podejmowane przez nas działania. Przede wszystkim zdecydowaliśmy się na zmianę struktury Redakcji. Od tego numeru rezygnujemy z funkcji Redaktorów Prowadzących, którymi od początku istnienia pisma byli: Piotr Mickiewicz i Krzysztof Kubiak. Zdecydowaliśmy się na formalne powołanie Redaktora Naczelnego, którym został P. Mickiewicz. Ponadto kolejny numer będzie posiadał spis treści oraz omówienia w językach polskim, angielskim i niemieckim. Nie zmieniamy natomiast samej koncepcji wydawniczej oraz wewnętrznej struktury *Rocznika*.

Drugą, radosną wiadomość przyniósł nam *I Kongres Politologii*. Było on zarówno miejscem spotkań i debat, w których aktywnie uczestniczyli członkowie *Rady Naukowej Rocznika* oraz nasi Autorzy. Miło nam donieść, że w pierwszym dniu Kongresu nagrodę *Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych* za najlepszą pracę doktorską otrzymała dr Patrycja Sokółowska z *Instytutu Bezpieczeństwa i Spraw Międzynarodowych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej*.

Niestety rok 2009, dla znacznej części środowiska politologicznego, a zwłaszcza osób zajmujących się problematyką bezpieczeństwa, zapamiętany zostanie z zupełnie innego powodu. **4 maja 2009 roku w Poznaniu zmarł prof. zw. dr hab. Czesław Mojsiewicz.** Honorowy Przewodniczący PTNP i jeden z twórców polskiej politologii zasłużenie cieszył się ogromnym autorytetem. Większość z nas miała okazję usłyszeć od Niego nacechowane olbrzymią życzliwością, ale i niezwykle trafne uwagi dotyczące naszego dorobku naukowego, prezentowanych tez czy analiz. Dzięki Niemu mogliśmy również zobaczyć, jak wygląda rzetelność zawodowa, przy jednoczesnym zachowaniu ogromnego szacunku dla ocenianej osoby. Uważamy więc, że obowiązkiem środowiska politologicznego, nas wszystkich, którzy tak często korzystaliśmy z Jego rad, jest pielęgnowanie pamięci o Profesorze. **Obowiązek ten nakazuje nam, by numer 2009/10 poświęcić pamięci Profesora zw. dr hab. Czesława Mojsiewicza, jako hołd złożony Jego osobie i wyraz szacunku dla dokonań.**

Pragniemy podziękować zarówno naszym Czytelnikom jak i Autorom. Tych ostatnich prosimy o przestrzeganie wymogów redakcyjnych. Zapraszamy także do dalszej współpracy wszystkich zainteresowanych, również tych, których tekstów nie zamieściliśmy w bieżącym numerze.

Prosimy także o przesyłanie uwag i opinii o niniejszej publikacji na adres: ibsim@dsw.edu.pl lub *Instytut Bezpieczeństwa i Spraw Międzynarodowych DSW, ul. Strzegomska 47, 53-611 Wrocław*.

Piotr Mickiewicz
Redaktor Naczelny

Preface

The passing year has been a time of significant changes in both national and global security. Doubtless the most important event was the declaration made by Barack Obama of two visions of the American international activity. The ideological concept of his first months as a president can be described as 'anti-Bushism'. By the end of the year this had been replaced with a pragmatic formula of US military engagement aimed at stabilizing the international order. It is a paradox that such a declaration was made by the Nobel Prize laureate.

The biggest challenges of the oncoming year 2010 are: the Afghan issue, to be aware of piracy as a threat to security, the Russian vision of a policy towards its neighboring countries and the dynamic development of the Iranian nuclear program. Those challenges are closely connected with the most important problems that the Transatlantic Community has to face. That is the issue of the necessary modification of the Strategic Concept of the North Atlantic Treaty Organization and the European transformation affected by the Lisbon Treaty. Nevertheless, the issue of maladjustment of the anticipated forms of activity to the present and future possibilities of successful operations has been very reluctantly discussed, mostly in connection with the battle for the post of the General Chairman of NATO. Many of those discussions concerning the future of the North Atlantic Treaty were carried out in Poland.

Unfortunately, it is difficult to resist the impression that for the Ministry of Foreign Affairs and the National Security it was more important to have Warsaw and Cracow recognized as the centers of discussion, (which was supposed to lead to a fast acceptance of the new Strategic Concept principles made in Brussels and Mons,) than the issues of correlation of NATO's regulations with Polish strategic goals. The authors in this volume refer directly or indirectly to the issues presented. Particularly to the role of the military power and the North Atlantic Treaty in the contemporary world.

The year 2009 will be remembered also because of the death of professor Czesław Mojsiewicz. The Honorary Chairman of the Polish Political Science Association and one of the creators of the Polish political science, he was widely recognized as a great authority. He showed us what a professional diligence is, keeping at the same time proper respect to the person being assessed. We consider it our duty to treasure our memory of him. **We, therefore, dedicated the 2009/10 issue to professor Czesław Mojsiewicz as a tribute to Him and our expression of respect to his achievements.**